

11-12/99
leto 68

Hmeljar

NOVEMBER - DECEMBER 1999, ŽALEC, S. 105 - 124

ISSN 1318 - 6183

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO 2000
VAM ŽELI
HMELJARSKO ZDRUŽENJE SLOVENIJE**

VSEBINA

DRAGI BRALCI.....	107
PREDSTAVITEV SLOVENSKEGA HMELJARSTVA NA SEJMU »BRAU 99« V ZRN	108
INFORMACIJA O PROJEKTU JAVNIH DEL (JD) V KMETIJSTVU ZA LETO 2000	109
ZANIMIVOSTI IZ NÜRNBERGA	110
VZORČENJE HMELJA LETNIKA 1999.....	112
LABORATORIJSKO OCENJEVANJE KAKOVOSTI HMELJA - LETNIK 1999	114
MEDNARODNI SIMPOZIJ: NOVE TEHNOLOGIJE V PROIZVODNJI HMELJA (NADALJEVANJE)	115
NA GALLMARKTU V MAINBURGU IN ŠE MALO NAOBKROG	116
POMEN KEMIČNE ANALIZE TAL IN OSNOVNI NAPOTKI ZA VZORČENJE.....	119
STROKOVNA EKSKURZIJA HMELJARJEV NA BAVARSKO	121
IN MEMORIAM	122

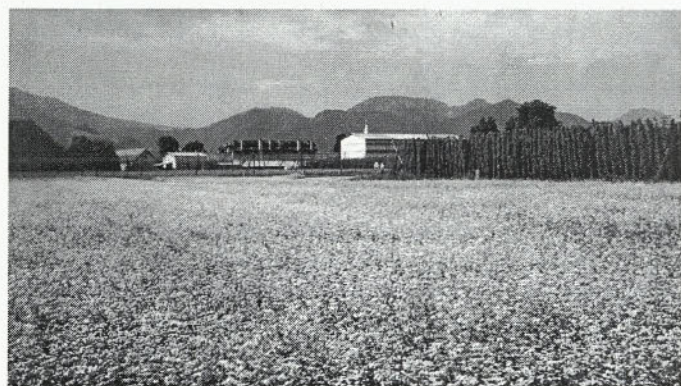

Foto: M. Veronek

Ob začetku obiranja, ko je ajda najlepše cvetela, je bil pogled na šempetersko gospodarsko dvorišče in enega lepših gospodarskih objektov - skladišča, res prijetno vznemirljiv ...

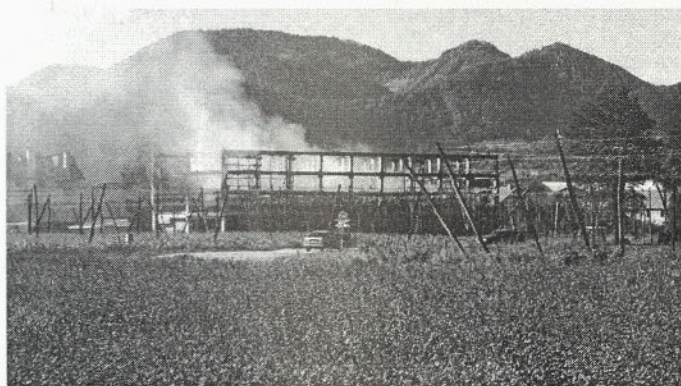

Foto: M. Veronek

... ko pa je ajda lepo zorela, se je podoba boleče spremenila. Iz istega zornega kota je pogled na pogorišče še bolj boleč.

Fotografija na naslovnici: M. Veronek

Hmeljišča ob Zlatem križu. Mnogi se boste ob naslovnici zamislili.

Revija Hmeljar

Strokovna revija s področja hmeljarstva
Žalskega tabora 2, 3310 Žalec

Izdajatelj in založnik: Hmeljarsko združenje Slovenije GIZ (Domača stran: <http://www.hmelj-giz.si>)

Glavni in odgovorni urednik: Martina Zupančič; Člani uredniškega odbora: Marjana Natek, Franc Puklavec, Marjan Drobne, Janez Luževič, dr. Lojze Četina, mag. Iztok Košir, mag. Marta Dolinar, Jože Brežnik, Vinko Drča, Irena Friškovec; Lektor: Anka Krčmar

Tisk: HARI tisk, Dobriša vas 36, Petrovče; Frekvenca: 12 - krat letno

Revija je po mnenju št. 23/40 pristojnega organa uvrščena med proizvode informativnega značaja, za katerega se plačuje davek od prometa proizvoda po 5 % stopnji.

Naklada: 700 izvodov

Spet je minilo leto in ob tem času se nehote zamislimo, kaj je bilo v preteklem letu in kako si želimo, da bi hmeljarili v naslednjem.

To leto nam bo prav gotovo vsem ostalo v spominu kot čas, ko je šla v stečaj delniška družba Hmezada Kmetijstvo Žalec. Za ohranitev proizvodnje v letu 1999 na skoraj polovici slovenskih hmeljišč, je po nekajtedenskih razpravah in predlogih hmeljarjev za prevzem, poiskalo rešitev Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Le-to je obdelavo hmeljišč zaupalo Perutnini Ptuj, prodajo pa Hmezad Export Importu. Za Perutnino Ptuj so obdelavo opravili kot enota Profitni center delavci Hmezada Kmetijstva Žalec. Rodni nasadi hmelja so bili obdelani, pridelanega je bilo po oceni 1326 ton hmelja. Na preostalih hmeljiščih v premeni pa je rasla pšenica in v največji meri koruza. Tako so hmeljarji, predvsem v Savinjski dolini pa tudi ostali, že od spomladi razmišljali, da bo hmeljarsko leto hitro naokoli in bo potrebno hmeljariti na teh površinah tudi v letu 2000. Bilo je nekaj sestankov in tudi odločitev, ki so močno vključevale predvsem Sklad kmetijskih zemljišč Slovenije kot kupca nasadov in žičnic. Brez trdnih zaključkov je minila skupščina Hmeljarskega združenja, kjer so hmeljarji ugotovili, da so s stečajem Kmetijstva Žalec več ali manj izgubili tudi svoj kapitalski delež v Hmeljarskem združenju. Nov UO HZS je sprejel smernice za reševanje nastale situacije predvsem v smislu odkupa nasadov in žičnic od Sklada kmetijskih zemljišč, ki naj bi jih po tem dal v najem kmetom. Do realizacije pa kljub poslanemu predlogu ni prišlo.

Čas pa je tekkel in tekkel. Mokro leto je hmelju ponekod godilo, drugje spet močno škodilo. Toča je obiskala podravske in koroške hmeljarje ter vzhodni del Savinjske doline. Mokroti pa se je kot ponavadi ob koncu julija in začetku avgusta, pridružila še suša. Vsemu navkljub in na srečo še ne s prehudimi problemi pred boleznimi in škodljivci, je hmelj dozorel kot ponavadi. Hmelj ja, zamisli o tem, kako hmeljariti v letu 2000, pa žal še ne. Po spravi ene najnižjih slovenskih letin zadnjih 20 let pa so se pokazale prve znanilke reševanja problema. Na eni strani se je za svoje preživetje in videnje razvoja hmeljarstva odločil Hmezad Export Import, na drugi pa zadruge Savinjske doline. Navkljub tem problemom pa se je prav letos jeseni pokazalo, da je dosedanji problem prodaje v zadnjih letih postal tekom jeseni svoje nasprotje. Hmelj v prosti prodaji, ki je bil v glavnem od Perutnine Ptuj, se je prodal hitro, hmelj preostalih proizvajalcev pa je bil že itak prodan v predprodaji. Ko se reši en problem, se odpro novi.

Na deževno popoldne 4. oktobra je zagorelo v skladišču Kmetijstva Žalec v stečaju in cca 400 ton hmelja Perutnine Ptuj in Hmezada Kmetijstva v stečaju je uničil požar. Na svetovnem trgu je tako po požaru v Ameriki, kjer je zgorelo cca 550 ton hmelja, le-tega manj. Skoraj povsod po svetu je slabša tudi vsebnost alfa kislin in glej - hmeljarstvu se vremena jasnijo. Slovenskemu hmeljarstvu pa se skrbi samo gmadijo. Najprej: tu sta

dva nastopa do obdelave hmeljišč Kmetijstva Žalec. Po septemborskem nakupu Šmarjete, ki jo je kupil Hmezad Export Import, so predstavniki konzorcija zadrug in Export Importa sklenili, da se od 1. oktobra stališča do ohranitve pridelave hmelja na vseh površinah Kmetijstva Žalec poenotijo. Konzorcij zadrug je predstavil podporo MKGP in SKZ in izdelan plan, po katerem se vključujejo v cenejši nakup tudi lokalne skupnosti, posebno občina Žalec. Žal danes marsikaj od zastavljenega še ni realizirano. Prišel je 15. november in z njim prva dražba, ki ni uspela. Za izključno ceno 8,25 mio SIT, brez drugih ponudnikov, hmeljarji-konzorcij niso kupili preostalih hmeljarskih premičnin in nepremičnin. V tem času je tudi marsikomu postalo jasno, da ne gre le za problem nadaljevanja hmeljarske proizvodnje v ekonomsko težki situaciji, temveč je tu prisoten še velik problem denacionalizacije in njenega počasnega reševanja.

In sedaj smo tu. Sneg je pokril neobdelana hmeljišča, ne samo od Kmetijstva v stečaju, tudi "druga", saj sestankovanje in težke odločitve zadolževanja kmetov, ki nikoli niso in ne bodo lahke, niso vsem omogočila časa za osnovno obdelavo. Če bi bil problem za hmeljarstvo in zaposlene ljudi iz Kmetijstva Žalec, ki so izgubili delo lahko rešljiv, bi bili snega še bolj veseli. Tako nas pa je, glej, tudi sneg prehitel. Upajmo, da nas v bodoče ne bo še kaj drugega.

Bodočnost gradimo sami, oprimo se nase in poiščimo z vključitvijo: pridelovalcev, raziskovalcev, trgovine, MKGP in ustreznih institucij rešitev, ki naj nam bo novoletno darilo za novo tisočletje. Za tisočletje, v katerem želimo naprej hmeljariti, saj stopamo v korak ne samo z Evropo, temveč tudi s svetom.

Vam dragi hmeljarji in neutrudni sodelavci revije, želim obilo optimizma, volje in moči, da ne bi klonili, da bomo ohranili bolj grenko kot zlato rožo tudi našim potomcem. Pišite, slikajte in beležite hmeljarski danes in jutri – pa srečno 2000!

Urednica

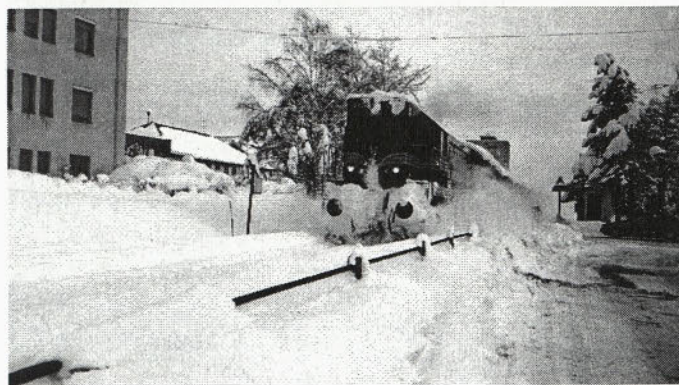

Foto: M. Veronek

S polno paro naprej - srečno 2000!

PREDSTAVITEV SLOVENSKEGA HMELJARSTVA NA SEJMU »BRAU 99« V ZRN

Na sejmskem prostoru v Nürnbergu je bil od 10.-12. novembra 1999 že tradicionalen strokovni sejem s področja pivovarstva, brezalkoholnih pijač in spremljajočih gospodarskih dejavnosti. Tudi letos so se v zaključnem poročilu organizatorji sejma že pohvalili z ugodnimi rezultati prireditve. Letos je bilo prisotnih za približno 10 % več razstavljalcev (1.507) kot v preteklem letu (1.361), sejem pa je obiskalo 36.804 obiskovalcev – od tega 23 % izven Nemčije. Med 27 % nenemških razstavljalcev na sejmu smo v okviru GIZ hmeljarstvo na stojnici »1-331« celovito predstavili tudi slovensko hmeljarstvo.

Foto: arhiv GIZ

Pogled na slovensko stojnico 1-331 na sejmu »BraU 99«

Naš, že kar stalni prostor v prvem razstavnem prostoru sejmišča se je z dobro opaznim angleško-nemškim sporočilom »Hmelj iz Slovenije« raztezal med precej razkošno opremljenimi stojnicami različnih tujih hmeljarskih združenj in trgovskih hiš. Tudi letos je bil opremljen s panoramskimi posnetki Slovenije, promocijskim slikovnim gradivom GIZ ter vzorci hmelja

Foto: arhiv GIZ

Stojnico so krasili simboli Slovenije in slovenskega hmeljarstva

naših dveh najzanimivejših in najbolj poznanih sort – savinjskega goldinga in aurore. Mimoidoči pa so lahko ob kratkem informativnem klepetu in poizkušnji laškega piva tudi okusili aromo slovenskega hmelja. Za promocijske namene je bilo obiskovalcem na voljo tudi novo pripravljeno dvojezično tiskano gradivo s predstavitevijo organiziranosti in ponudbe slovenskega hmeljarstva.

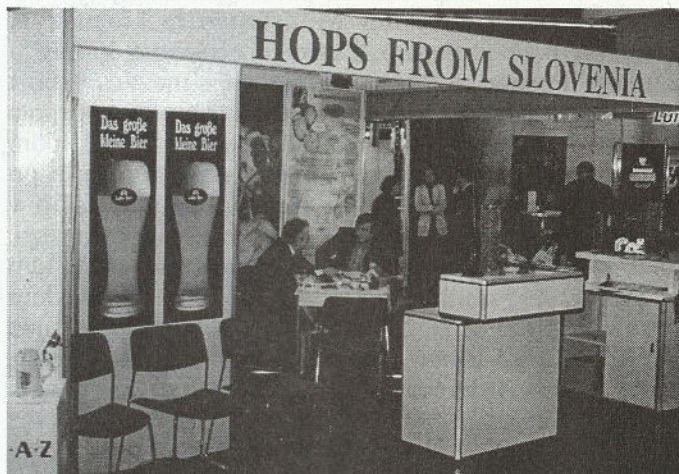

Foto: arhiv GIZ

Naš hmelj prodajamo tudi na Japonsko. Direktor Hmezd Export-Importa Andrej Natek v pogovoru z evropskim zastopnikom japonskih pivovarn g. W. Bäckerjem

Foto: arhiv GIZ

Člani uprave Pivovarne Laško pijejo svoje pivo tudi v Nürnbergu

Glede na trenutne razmere in precej povečano povpraševanje smo lahko udeleženci sejma ugotavljali veliko razliko v primerjavi s povpraševanjem po hmelju iz prejšnjih let. Izredno zmanjšanje svetovnih površin hmeljišč ter nižji pridelki letnika 1999 zaradi intenzivnega pojava pepelaste plesni – predvsem v ZRN, ZDA, Franciji, Belgiji in Češki so - na ravni Mednarodne hmeljarske zveze (okoli 90 % svetovne pridelave) - precej spremenili sliko julijske ocene letošnjega pridelka. Kljub dosedanjim nenehnim informacijskim špekulacijam

Foto: M. Pavlovič

Obisk predstavnikov Kitajske v MHZ sta za trenutek zmotila predsednik hmeljarjev območja Hallertau Josef Wittmann in njihova hmeljska kraljica Steffi Breiner

Foto: M. Pavlovič

Pri predstavitvi nemškega hmeljarstva je na eni od njihovih stojnic sodelovala tudi Družba za promocijo nemškega kmetijstva CMA

večjih trgovcev smo lahko v času sejma razbrali precejšen optimizem za hmeljarje. Upajmo le, da ga bodo po večletnem obdobju izredno nizkih cen hmelja na dnevnem trgu ter zmanjšane deleža pogodbeno prodanih količin, ta optimizem hmeljarji v naslednjih letih tudi sami finančno začutili.

Udeležbo na sejmu »Brau 99« so na podlagi sklepa skupščine GIZ financirali vsi slovenski hmeljarji, za kar se jim tudi posebej zahvaljujem. Prav tako se za sodelovanje zahvaljujemo predvsem komisionarju Hmezad Export-Import-u, podjetjema Unihop in Inbarco. Na Hmeljarskem združenju Slovenije pa nas veseli, da so se vabilu sponzorskega sodelovanja pri promocijski predstavitvi v Nürnbergu poleg ožjih

hmeljarskih krogov odzvali tudi na MKGP, v upravi Pivovarne Laško, župan Občine Žalec ter GIZ Podjetniški center Žalec. Z dodatnim promocijskim gradivom pa sta našo stojnico oskrbela še Urad vlade RS za informiranje ter Center za promocijo turizma RS. Ker so takšni nastopi v tujini tako organizacijsko kot finančno precej zahtevni, upamo, da bomo lahko v bodoče nadaljevali še s celovitejšimi promocijskimi predstavitvami slovenskih sort hmelja in regionalnega utripa slovenskih pridelovalnih okolišev. Naša naslednja priložnost bo ponovno v Nürnbergu, in sicer od 15.-17. novembra 2000.

Dr. Martin Pavlovič

INFORMACIJA O PROJEKTU JAVNIH DEL (JD) V KMETIJSTVU ZA LETO 2000

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje je na podlagi 7.člena Odredbe o načinu oddajanja subvencij, dotacij in drugih transferov iz sredstev proračuna Republike Slovenije (Ur. list, št. 5/23.1.1998) v novembru objavil **Javni razpis za izbor javnih del v Republiki Sloveniji za leto 2000.**

1. Uporabnik je Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, Glinška ulica 12, Ljubljana.

2. Predmet javnega razpisa je izbira programov in izvajalcev javnih del za obdobje od 01.01.2000 do 31.12.2000, ki so namenjeni spodbujanju razvoja novih delovnih mest in ohranitvi ali razvoju delovnih sposobnosti brezposelnih oseb.

3. Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati prijavitelji:

· Pri organiziranju in izvajanju javnih del sodelujejo

naročniki javnih del, izvajalci, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje in pooblaščen organizacije.

· Na razpisu lahko sodelujejo kot izvajalci in naročniki javnih del občine, zveze, društva, ustanove, javni zavodi oziroma druge neprofitne organizacije ali državne institucije.

· Na razpisu lahko kot izvajalci ali naročniki sodelujejo tudi delodajalci ali druge organizacije.

· Programe javnih del lahko organizirajo samo za tiste dejavnosti, katerih cilj ni pridobivanje dobička in s katerimi na trgu dela ne bodo povzročali nelojalne konkurence.

4. Orientacijska vrednost naročila je 5.880.000.000,00 SIT.

5. Odbor za izbor javnih del obravnava prispelle prijave enkrat mesečno in potrjuje programe javnih del glede na:

- kriterije za izvajanje programov javnih del;
- mnenje Območne službe Zavoda o primernosti programa javnih del oziroma ciljev in ciljnih skupin brezposelnih oseb, zaradi katerih se organizirajo programi javnih del;
- javni interes, ki ga zagotavlja naročnik javnega dela;
- zagotovljene vire financiranja;
- mnenje lokalne skupnosti v primerih, kadar naročnik programa ni lokalna skupnost;
- sredstva, namenjena programu javnih del v proračunu Republike Slovenije za l. 2000.

6. Zavod bo programe javnih del sofinanciral na podlagi javno objavljenih kriterijev, ki so razvidni iz razpisne dokumentacije.

7. Obdobje izvajanja programa: od 1.1.2000 do 31.12.2000.

8. Za programe javnih del, ki se bodo pričeli izvajati v mesecu januarju 2000 (tudi za tiste, ki so se že izvajali v letu 1999), je rok prijave 26.11.1999. Prijave se posredujejo pristojni Območni službi Zavoda oz. Centralni službi kadar gre za nacionalne programe. Za programe, ki se bodo pričeli izvajati kasneje, zbirajo pristojne Območne službe Zavoda prijave do vsakega 5. v mesecu.

9. Razpisno dokumentacijo, prijavnne obrazce in dodatne informacije lahko kandidati dobijo na: pristojnih Območnih službah Celje, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Sevnica, Velenje, v Centralni službi Zavoda, Ljubljana, Glinška ulica 12, ter pri izvajalcih programa Kreiranje javnih del in na spletnih straneh **Zavoda RS za zaposlovanje** (<http://www.ess.gov.si>) kot tudi na GIZ za hmeljarstvo.

Člani GIZ lahko tudi v letu 2000 prijavijo potrebe po delavcih za dela v hmeljarstvu. Podobno kot lani bo tudi v letu 2000 GIZ kot nacionalni izvajalec koordiniral sodelovanje med pridelovalci in Zavodom RS za zaposlovanje.

Zaradi zaključnega poročila o poteku JD v hmeljarstvu, ki smo ga dolžni na GIZ posredovati Zavodu RS za zaposlovanje, naj vsak od izvajalcev v letu 1999 (11 pravnih in fizičnih oseb) pripravi tudi kratko zaključno poročilo. To naj vsebuje (1) število planiranih delavcev v letu 1999, (2) število delavcev, ki so bili dejansko zajeti v projektu JD, (3) kratek opis poteka in trajanja JD, (4) pripombe oz. pobude za izboljšanje projekta JD, (5) številčni in časovni plan potreb za leto 2000.

Poročila in prijave novo zainteresiranih izvajalcev (ostale KZ, zasebni hmeljarji...) pričakujemo na sedežu GIZ do 15.decembra 1999.

Dr. Martin Pavlovič

ZANIMIVOSTI IZ NÜRNBERGA

Zanimivosti s sestanka razširjene seje Mednarodne hmeljarske zveze (IHGC, IHB) s predstavniki združenja evropskih trgovcev, ki se vsako leto odvija dan pred sejmom BRAU v Nürnbergu in je bil letos 9. nov. 1999, so v glavnem naslednje:

1. Po uvodnih točkah so bila obravnavana letna poročila po posameznih proizvajalkah hmelja. Pri vseh proizvajalkah hmelja je bila letina nižja za 10 – 20 %. Letos se je prvič pojavila pepelasta plesen v tako velikem obsegu in to v glavnem na visoko grenčičnih sortah, to je z veliko alfa kislin, ki bodo krojila usodo hmeljarskega trga in cen v naslednjih 10. letih (mnenja dr. Engelharta iz Instituta v Hüllu). Po posameznih državah so podatki o letini naslednji:

- Letina v **Avstraliji** je bila večja za približno 10 000 Ztr v primerjavi z letino 1998. V glavnem je posledica večje letine ponovni zagon Haas farme. Alfa vrednosti in pridelki so bili pričakovani in povprečni.
- Letina v **Belgiji** je bila kakovostno in količinsko nižja za ok. 20 %. Površine so se zmanjšale v primerjavi z lanskimi za 20 %. Konec julija so imeli zelo suho

vreme. Letnik 99 je v celoti razprodan.

- **Bolgarija** ni poslala niti poročila, niti predstavnika. O proizvodnji v tej državi obstajajo tako različni podatki, da jih sploh niso upoštevali. Ocenjujejo, da je pridelka v tej državi okoli 350 ton. Ni poročil niti o kvaliteti, niti o ceni.
- Iz poročila **Češke** je bilo razvidno, da so imeli boljši pridelek kot lani. To pa predvsem zaradi katastrofalne letine 98. Alfa vrednosti niso bile slabe, imeli pa so resne probleme s pepelasto plesnijo. Posebno uspešne so bile nekatere nove nekoliko višje alfa sorte bor, sladek in premiant. Ob poročilu Češke se je razvila obsežna debata o škropljenju, stroških škropljenja in podobnem. Čehi poročajo, da so prodali tudi vse zaloge starega letnika 98.
- Široka polemika se je razvila tudi ob poročilu **Kitajske**, čeprav ni bilo predstavnika. Polemika je bila zelo ostra. Kitajci ne zbirajo podatkov in o pridelku poročajo vsako področje zase. Tako je nemogoče ugotoviti, koliko pridelka so dejansko pridelali na Kitajskem. Najbližje ocenam bi bilo poročilo firme Barth, ki

ocenjuje, da je na Kitajskem med 7 – 8 000 ha hmeljišč. Prav tako je bilo tudi v avgustu pri jih zelo vroče in prvič se je tudi pri njih pojavila pepelasta plesen. Alfa vrednosti so bile okoli 6 %. Za kitajski hmelj Evropa ne kaže nobenega zanimanja.

- Najbolj točni, kot vedno, so podatki iz **Nemčije**. Zaradi visokih temperatur v juliju in avgustu je bila letina slabša. Alfa vrednosti so v mejah povprečja. Trenutno je povpraševanje po tetnangu in spaalterju, alfa sorte pa naj bi bile vse razprodane. Seveda je bila tema, koliko hmelja in po kakšni ceni bo prodan iz »poola«, zelo problematična. O tej problematiki Nemci niso dajali podatkov. Po grobih ocenah je bilo prek poola prodanih okoli 2000 ton hmelja. Nemci so precej dramatično govorili o proizvodnji letnika 2000. Površine naj bi se širile le, če bo dovolj predprodaje, ob situaciji, ki trenutno velja, niso pripravljeni na dodatno sajenje. Obstaja velika verjetnost špekuliranja proti ostalim. Ob problemih s pepelasto plesnijo, ki so jih imeli tudi Nemci, posamezniki napovedujejo širitev proizvodnje, zlasti na površinah, ki so že nekaj let v premeni.
- **Francozi** si niso delali problemov ne s poročilom ne z letino. Imeli so relativno dobro letino, ki je v celoti prodana.
- Ob poročilu **Nove Zelandije** prav tako ni bilo nobenih pripomb. Proizvodnja je majhna, stabilna in omejena na lokalne trge Oceanije in domače pivovarske industrije.
- Tudi **Poljaki** niso bili optimistično razpoloženi. Letina je nižja za dobrih 150 ton, kot so ocenjevali v Španiji. Nekaj hmelja je še na zalogi pri posameznih kmetih, večina pa je razprodana. Na Poljskem sta prisotni dve grupaciji, kar dolgoročno ni dobro.
- **Portugalska** je prisotna v poročilih od Leona dalje, s 45 ha hmelja in s pridelkom 82 ton. Hmelj je ves prodan, kar ob taki masi ne more biti večji problem.
- **Rusi** v Čuvaški republiki nameravajo širiti hmelj. Trenutno ga imajo posajenega 1200 ha, skupnih površin pa je 2800 ha. Letina je v celoti prodana, pridelki se gibljejo med 800 – 900 kg/ha, kar ne predstavlja prevelike konkurenčnosti na razvitih trgih.
- Površine na **Slovaškem** še naprej upadajo. Glede na ostale so imeli nekoliko nižji pridelek (900 kg/ha) in nekoliko nižjo alfo pod 3 %. Letina je bila v večji meri razprodana doma.
- **Španska** letina je bila v povprečju dobra. Španci pridelujejo samo biter sorte in so imeli letos za 6 % nižji pridelek kot lani ob hkratnem 2 %-nem povečanju površin. Povprečne alfe so bile letos 9,6 %. Glavna sorta je nugget.
- **Angležev** tokrat ni bilo na sestanek pa tudi poročila niso poslali. Verjetno so vsi zaposleni z organizacijo kongresa leta 2001. Po razpravi prisotnih, je angleško hmeljarstvo v veliki krizi. Letošnji pridelek je bil pod 3000 ton. Ves hmelj je bil prodan angleškim pivovarnam po evropskih cenah. Trenutno imajo 5 – 6 organizacij hmeljarjev, ki se prepirajo med sabo in nimajo nobenih pravih stikov s pivovarnami. Ob tem,

da so imeli še precejšne probleme s pepelasto plesnijo, bodo težko preživeli ob svetovnih cenah in konkurenci na domačem otoku.

- **Ukrajina** že leta ne pošilja nobenih podatkov. Vsakič, ko se vzpostavi stik, so to novi ljudje in nove organizacije. Proizvodnja rapidno pada in letošnjega pridelka naj bi bilo dobrih 400 ton. To so bile ocene Čehov.
- O boljši letini kot lani so poročali **Američani**. Določenih količin še niso prodali, vendar ni bojzani, da jih ne bi. Glede predpogodb za letino 2000 in dalje naj bi se sklepale pogodbe med 5,5 – 6 DEM /kg, česar pa farmarji zaenkrat ne akceptirajo. Prav tako so poročali o požaru, v katerem je zgorelo 550 ton hmelja.
- **Jugoslovanski hmeljarji** že pet let pošiljajo enake podatke o površinah in letini. Če je vse to res, imajo vse prodano po ceni 6 DEM/kg. Vendar je situacija precej drugačna.

Iz poročil posameznih proizvajalk je razbrati, da je obdobje dekonjunktore zaključeno in prehaja v obdobje konjunktore. Trenutno je povpraševanje višje kot ponudba, kar pomeni, da cene pri nekaterih sortah še pokrivajo proizvodne stroške, pri nekaterih pa le večino, kar je le nekoliko bolje kot je bilo dve, tri leta nazaj.

Pokritost zalog je v pivovarnah različna. Del pivovarn še ima zaloge, medtem ko so nekatere še nepokrite, zlasti na vzhodu Evrope, ki so se letno oskrbovale na spoot tržišču. Istočasno pa ne bi smeli biti preveliki optimisti. Odmerek alfe v pivovarnah je nižji, prihajajo izomerizirani produkti, tehnologija proizvodnje in skladiščenja napreduje.

Ob vsem tem ugotavljamo, da pri letini 99 ne bo prišlo do presenečenj. Zaloge v pivovarnah, pri predelovalcih in proizvajalcih so se stabilizirale. Če bo letina 2000 slaba ali pa podobna letošnji, pa lahko pričakujemo določene nejasnosti. Letošnja slabša letina je bila posledica slabše letine v Nemčiji in delno v ZDA. Ob normalni letini v Nemčiji bi bilo samo alfe pri sortah magnum in taurus vsaj za 100 ton več, zato bi bila situacija povsem drugačna.

Dodatne probleme in resnost problematike je predstavil dr. Engelhart iz Instituta v Hüllu in se tičejo pepelaste plesni, problema, ki je iz leta v leto večji in ki mu ni videti konca. Bolezen napada zlasti nove alfa sorte in zahteva dodatna škropljenja in z njimi povezane visoke stroške. Po Engelhartovem mnenju, se bodo s to boleznijo ukvarjali vsaj naslednjih 10 – 15 let. Osnovni problem je v ustreznosti škropiv in hitri vzpostavitvi odpornosti plesni na škropiva. Problem plesni je resen pri vseh proizvajalkah hmelja, razen v Rusiji, na Poljskem in morda še kje. O resnosti problema bi bilo potrebno seznaniti tudi naše proizvajalce in preučiti ustrezne ukrepe. Ne bi bilo odveč, da iz prve roke in od odgovornih ljudi na IHP izvemo kaj več o tej bolezni, ki je po zadnjih podatkih prizadela celo kitajske hmeljarje.

Andrej Natek

VZORČENJE HMELJA LETNIKA 1999

V zvezi z vzorčenjem hmelja letnika 1999 je bilo nekaj napisanega že v prejšnji številki hmeljarja. Ne bo pa odveč, če v zvezi s tem dodamo še nekaj besed.

Vzorčenje je ena glavnih nalog Hmeljne komisije, ki vsako leto na novo imenuje poseben odbor za vzorčenje hmelja. Naloga tega odbora je, da po končanem obiranju hmelja izvede postopek vzorčenja, s katerim se vsako leto na novo določijo letni tipski vzorci hmelja po kultivarjih za razvrstitev v kakovostne razrede. Te vzorce uporabljajo ocenjevalci kakovosti hmelja pri prevzemu hmelja, ki ga priglasijo hmeljarji na podlagi predhodne prijave pridelave hmelja posameznega letnika in so v pomoč za razvrstitev prevzetega hmelja v kakovostne razrede.

Hmeljna komisija je na svoji 5. redni seji sprejela več sklepov, ki so se nanašali na vzorčenje hmelja, letnika 1999. Med temi sklepi so bili:

- imenovanje odbora za vzorčenje;
- načrt pobiranja vzorcev po terenu;
- število pobranih vzorcev posamezne sorte;
- imenovanje pooblaščenih pobiralcev vzorcev;
- seznam povabljenih gostov na vzorčenje;
- datum vzorčenja.

Vzorčenju hmelja, ki je bilo 16. 9. 1999 v prostorih Hmezad Export - Importa v Žalcu, so prisostvovali člani Hmeljne komisije, ocenjevalci kakovosti hmelja, strokovni sodelavci Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec, predstavniki Hmeljarskega združenja Slovenije, strokovni delavci PP d.d., PC Žalec in še nekateri drugi.

V uvodu je predsednik Hmeljne komisije vse prisotne pozdravil in jim predstavil plan poteka vzorčenja. Sledili so prispevki posameznih strokovnjakov iz Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo. Potem je besedo prevzel predsednik odbora za vzorčenje, ki je vsem prisotnim predstavil pomen vzorčenja in jih povabil k ogledu

praktičnega dela vzorčenja, kjer je Odbor za vzorčenje vizualno ocenil in določil letne tipske vzorce hmelja za razvrstitev v kakovostne razrede posameznih kultivarjev.

Odbor je pregledal 35 vzorcev savinjskega goldinga, 117 vzorcev aurore, 25 vzorcev bobka, 5 vzorcev celeie in 5 vzorcev magna, kar je skupaj 187 vzorcev, in jih

Foto: J. Livk

Odbor za vzorčenje na delu pri razvrščanju oz. bonitiranju vzorcev hmelja letnika 1999.

Foto: J. Livk

Komisija je bila pri ocenjevanju večinoma soglasna.

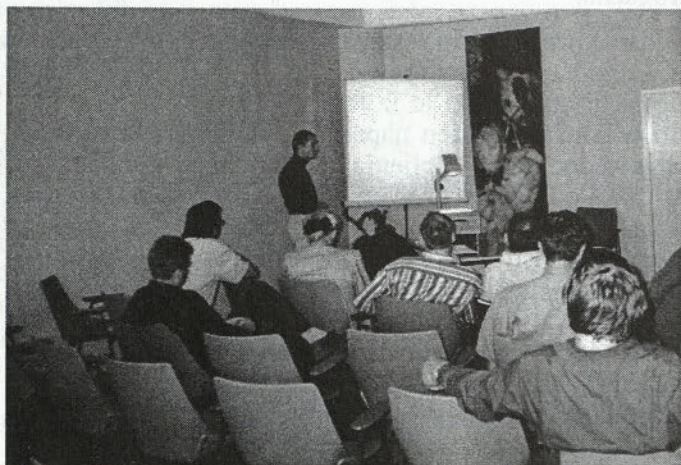
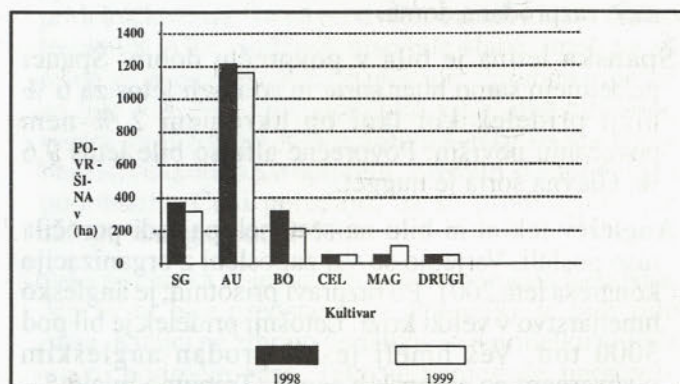

Foto: J. Livk

Strokovnjaki IHP so na začetku vzorčenja prisotne seznanili o pridelavi v letu 1999.

Graf 1: Primerjava površin posameznih kultivarjev hmelja v letih 1998 in 1999

Zap. Štev.	Sorta	Št. vzorcev Delež	K a k o v o s t n i r a z r e d					Skupaj
			I.	II.	III.	IV.	Izloeno	
1.	SG	Št. Vzorcev	12	18			5	35
		Delež	34 %	52 %			14 %	100 %
2.	AU	Št. Vzorcev	61	48	1		7	117
		Delež	52 %	41 %	1 %		6 %	100 %
3.	BO	Št. Vzorcev	18	5	1		1	25
		Delež	72 %	20 %	4 %		4 %	100 %
4.	CEL	Št. Vzorcev	4				1	5
		Delež	80 %				20 %	100 %
5.	MAG	Št. Vzorcev		5				5
		Delež		100 %				100 %
6.	Skupaj	Št. Vzorcev	95	76	2		14	187
		Delež	51 %	41 %	1 %		7 %	100 %

Tabela 1: Vzorca posameznih kultivarjev hmelja - letnika 1999 - razporejeni v kakovostne razrede

S O R T A	PLANIRANA POVRŠINA			PLANIRANI PRIDELEK		
	SKUPAJ v ha	DELEŽ SORTE v %	I. LETO VEGET. v ha	SKUPAJ TON	DELEŽ SORTE v %	NA HEKTAR kg / ha
SAV. GOLDING	315	17	3	430	13	1.364
AURORA	1.138	62	39	2.140	67	1.880
BOBEK	200	11	0	376	12	1.873
CE KULTIVARJI	85	5	2	163	5	1.917
MAGNUM	70	4	41	79	2	1129
OSTALE SORTE	14	1	2	15	1	1.071
SKUPAJ:	1.822	100	87	3.203	100	1.758

Tabela 2: Načrtovane površine in pridelek hmelja v letu 1999

STAROST NASADOV v letih	SKUPAJ NASAD. v ha	S T A R O S T N A S T R U K T U R A v %						IDEALNA STRUKTURA
		SKUP. NASADOV	SG	AU	BO	CE KULTI VARJI	OST. SORTE	
1	87	5	1	3	0	2	52	7
2 - 6	526	29	10	28	60	32	36	35
7 - 11	475	26	50	17	36	58	1	36
12 - 16	256	14	27	14	3	8	7	21
17 - 21	402	22	7	33	1	0	3	
nad 21	76	4	5	5	0	0	1	
SKUP. %	//////	100	100	100	100	100	100	100
SKUP. ha	1.822	//////	315	1.138	200	85	84	//////

Tabela 3: Starost hmeljišč v letu 1999

Površina (ha)	L e t o		Razlika (ha)
	1998	1999	
Rodni nasadi	1.933	1.736	- 197
Krčitve	349	511	+ 162
Obnova	75	87	+ 12
Skupaj v pridelavi	2.008	1.822	- 186

Tabela 4: Primerjava sestave površin hmeljnih nasadov v Sloveniji v letih 1998 in 1999

razporedil v kakovostne razrede (od I do IV). Vzorce, ki so bili zdrobljeni nad dopustno mejo (Pravilnik o kakovosti hmelja), pa je odbor izločil (glej tabela 1).

Iz tabele je razvidno, da je pri sortah aurora, bobek in celeia največji delež vzorcev v I. kakovostnem razredu, pri sortah savinjski golding in magnum pa v drugem kakovostnem razredu. Skupno je največ vzorcev v I. kakovostnem razredu (51 % od vseh). Izločenih je bilo le 7 % vzorcev, kar je v primerjavi z lanskim letom za 9 % manj.

OBSEG PRIDELAVE IN PRIČAKOVANI PRIDELEK HMELJA V LETU 1999

Kot že nekaj zadnjih let, se je tudi v letu 1999, v primerjavi z letom 1998, obseg pridelave hmelja nekoliko

zmanjšal, spremenila pa se je tudi struktura zastopanosti posameznih sort, saj se je v tem letu na novo posadilo največ hmeljišč s sorto MAGNUM. Zmanjšalo se je tudi število hmeljarjev za 50 in jih je sedaj še samo 248. Del teh hmeljarjev, ki so nehali hmeljariti, ima svoje površine še prijavljene pod premenami in bodo morda še hmeljarili.

Na osnovi prijave pridelave hmelja v letu 1999 so hmeljarji predvidevali pridelavo hmelja, kot je prikazano v tabeli 2.

Obnova hmeljišč je še vedno premajhna, kar vpliva na starostno strukturo hmeljišč, ki nazorno kaže, da so hmeljišča prestara (tabela 3).

Joško LIVK

LABORATORIJSKO OCENJEVANJE KAKOVOSTI HMELJA - LETNIK 1999

Laboratorijska ocena kakovosti hmelja, ki smo jo opravili na 187 vzorcih kultivarjev savinjski golding, aurora, bobek, celeia in magnum, kaže, da je vsebnost alfa-kislin pri kultivarju savinjski golding pod dolgoletnim povprečjem, pri kultivarjih aurora in bobek pa nekoliko nad. V povprečju so bili analizirani vzorci letnika 1999 slabo posušeni in so vsebovali podobno količino primesi kot lansko leto.

V tem letu smo opravili laboratorijsko oceno kakovosti hmelja 117 vzorcev kultivarja aurora, 35 vzorcev kultivarja savinjski golding, 25 vzorcev kultivarja bobek in 5 vzorcev kultivarjev celeia in magnum. Tako smo od 193 predvidenih prejeli in analizirali 187 vzorcev. V okviru akcije smo v dobljenih vzorcih določili vlago po gravimetrični metodi (Analytica EBC, 1998, 7.2), odstotek alfa-kislin po konduktometrično titracijski metodi (Analytica EBC, 1998, 7.4) in vsebnost primesi po sejhalno-prebiralni metodi. Zaradi časovne omejitve smo delež primesi določili le v 69 reprezentativnih vzorcih.

Rezultati določitve vsebnosti vlage in alfa-kislin so podani v tabelah od 1 do 5. V vsaki so zbrani statistični podatki o posameznem kultivarju.

Tabela 1: Povprečne vsebnosti vlage in alfa-kislin v kultivarju AURORA (letnik 1999). Odstotek alfa-kislin je podan na suho snov (A-K v s. s.) in na idealno 11 %-no vlago v hmelju (A-K v z. s.)

	vlaga (%)	A-K v s. s. (%)	A-K v z. s. (%)
povprečje	10,1	10,7	9,5
standardni odmik	1,3	1,3	1,2
relativni standardni odmik	13	12	12
minimum	7,3	7,4	6,6
maksimum	13,4	16,8	14,9
število vzorcev	117		

Tabela 2: Povprečne vsebnosti vlage in alfa-kislin v kultivarju SAVINJSKI GOLDING (letnik 1999). Odstotek alfa-kislin je podan na suho snov (A-K v s. s.) in na idealno 11 %-no vlago v hmelju (A-K v z. s.)

	vlaga (%)	A-K v s. s. (%)	A-K v z. s. (%)
povprečje	10,9	4,1	3,6
standardni odmik	1,3	0,7	0,6
relativni standardni odmik	12	18	18
minimum	8,3	3,1	2,7
maksimum	13,2	6,6	5,9
število vzorcev	35		

Tabela 3: Povprečne vsebnosti vlage in alfa-kislin v kultivarju BOBEK (letnik 1999). Odstotek alfa-kislin je podan na suho snov (A-K v s. s.) in na idealno 11 %-no vlago v hmelju (A-K v z. s.)

	vlaga (%)	A-K v s. s. (%)	A-K v z. s. (%)
povprečje	10,7	7,0	6,2
standardni odmik	1,6	1,1	1,0
relativni standardni odmik	15	15	15
minimum	7,0	4,9	4,3
maksimum	14,0	9,7	8,6
število vzorcev	25		

Tabela 4: Povprečne vsebnosti vlage in alfa-kislin v kultivarju CELEIA (letnik 1999). Odstotek alfa-kislin je podan na suho snov (A-K v s. s.) in na idealno 11 %-no vlago v hmelju (A-K v z. s.)

	vlaga (%)	A-K v s. s. (%)	A-K v z. s. (%)
povprečje	10,7	5,4	4,8
število vzorcev	5		

Tabela 5: Povprečne vsebnosti vlage in alfa-kislin v kultivarju MAGNUM (letnik 1999). Odstotek alfa-kislin je podan na suho snov (A-K v s. s.) in na idealno 11 %-no vlago v hmelju (A-K v z. s.)

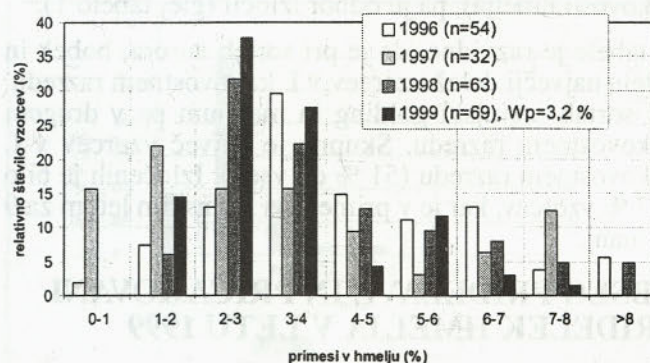
	vlaga (%)	A-K v s. s. (%)	A-K v z. s. (%)
povprečje	16,3	16,5	14,7
število vzorcev	5		

Tabela 6: Primerjava vsebnosti alfa kislin preračunanih na 11 % vlage v letih od 1992 do 1999

kultivar	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	povprečje
savinjski golding	5,0	3,6	3,7	3,4	4,7	4,9	4,2	3,6	4,1
aurora	8,5	9,3	8,2	7,8	10,1	10,0	8,8	9,5	9,0
bobek			4,7	4,7	7,3	7,4	5,6	6,2	6,0

Pri večini vzorcev je bila povprečna vsebnost vlage v mejah, ki so predpisane v Pravilniku o kakovosti hmelja. Nižjo povprečno vsebnost smo določili pri kultivarju aurora, kar pa ni zaskrbljujoče, saj jo bo hmelj med skladiščenjem še nekaj pridobil. Bolj kritična je povprečna vsebnost vlage v vzorcih kultivarja magnum, ki znaša kar 16,3 % ! Žal so tudi standardni odmiki od povprečja dokaj visoki (pri kultivarju bobek je $\pm 1,6$ %). V tem primeru smo dobili najnižje vsebnosti vlage 7 %, najvišje pa 14 %, kar kaže na slab nadzor nad procesom sušenja in navlaževanja. Seveda se bo presuhi hmelj pri pakiranju in transportu drobil, prevlažen pa bo slabo vizualno ocenjen.

Povprečna vsebnost alfa-kislin pri kultivarju savinjski golding pod dolgoletnim povprečjem, pri kultivarjih aurora in bobek pa nekoliko nad. V tabeli 6 so podane vsebnosti alfa-kislin v kultivarjih savinjski golding,

Slika 1: Porazdelitev števila vzorcev glede na vsebnost primesi v letih 1996, 1997, 1998 in 1999

aurora in bobek v letih od 1992 do 1999. V zadnjem stolpcu pa je podano povprečje od leta 92 do leta 99.

Na sliki 1 je prikazana porazdelitev relativnega števila vzorcev glede na vsebnost primesi v letih 1996, 1997, 1998 in 1999. Z nje je razvidno, da letos ni bilo nobenega vzorca, ki bi imel manj kot 1 % primesi. Največ jih je

bilo v intervalih od 2 do 3 % in od 3 do 4 %. Omenjeni podatki kažejo, da so vsebnosti primesi v letošnjem hmelju na ravni prejšnjega leta.

*Miroslav Kovačevič, univ. dipl. kem., IHP-oddelek za
agrokemijo*

MEDNARODNI SIMPOZIJ

NOVE TEHNOLOGIJE V PROIZVODNJI HMELJA (NADALJEVANJE IZ HMELJARJA 8-10/99)

Poleg kolega Roßbauerja so o nizkih žičnicah oziroma raziskavah na tem področju razpravljali še Rene Dillman iz Francije ter dr. Peter Darby in Colin Campbell iz Velike Britanije. Predvsem sta Darby in Campbell nanizala vrsto zanimivih ugotovitev in izkušenj, saj so po mojem mnenju angleški raziskovalci na tem področju pridelave hmelja pred ostalimi.

Rene Dillmann je v uvodu predavanja z naslovom 'Nizke žičnice v Alzaciji' poudaril, da so standardne žičnice v Alzaciji visoke med 7,5 in 8 metri in so kot take najvišje na svetu. Toda ta višina je najprimernejša za v preteklosti zelo razširjen kultivar v Franciji - za strisselspalter. Leta 1972 so pričeli s poskusi znižanja višine žičnic, in sicer na 5.5, 6.5 in 4.5 m. Toda rezultati so bili izredno slabi. Predvsem se je znižal pridelek, v želji da bi zvišali pridelek, pa so povečali gostoto sajenja, toda kljub temu niso dosegli boljših rezultatov. V zadnjem desetletju so ponovno zastavili program na nizki opori. Glavni argument oziroma cilji so bili znižanje stroškov pridelave, in sicer tako fiksnih (cenejša postavitve žičnic) kot tudi variabilnih stroškov. Želeli so tudi poenostaviti izgradnjo žičnic in zmanjšati stroške za njihovo vzdrževanje. Projekt so razdelili na tri dele: v prvem so hoteli ugotoviti karakteristike in adaptibilnost različnih kultivarjev hmeljev na pridelavo na nizki opori, v drugem so proučevali gnojenje z dušikom in z njim povezan vpliv na vegetacijo, v tretjem sklopu pa so proučevali čas rezi.

V poskus so vključili sorte strisselspalt, perle, select, tradition, magnum, nugget, columbus in 12/10. Glede pridelka se je v povprečju pokazalo, da so imeli manj kot 15 Ztr./ha strisselspalt, perle in select; med 15 in 20 Ztr./ha tradition, magnum in nugget; nad 25 Ztr./ha pa 12/10 in columbus. Vsebnost alfa kislin pa je bila sledeča: okoli ali manj kot 6 % so imeli strisselspalt, perle, select in tradition, 12 % oziroma več pa nugget, columbus in 12/10. Manj kot 50 kg alfa kislin/ha so pridelali s kultivarji strisselspalt, perle, select in tradition; med 100 in 150 kg/ha z nuggetom in magnumom; med 150 in 200 kg/ha pa s columbusom in 12/10. Zanimiv je tudi podatek o prikladnosti posameznega kultivarja za obiranje. Poskuse so obirali z mobilnim obiralcem firme »Hopunion«. Spravilo pridelka je potekalo zelo dobro pri kultivarjih columbus, 12/10, tradition in perle, slabo pri magnumu in selectu ter zelo slabo pri strisselspaltu in nuggetu.

Drugi in tretji sklop, gnojenje z dušikom in proučevanje časa rezi sta specifična za posamezno pridelovalno

področje glede na kakovost tal, klimatske razmere itd. Tako rezultatov in ugotovitev ni moč uporabiti pri nas in jih zato v tem sestavku ne bom navajal.

V naslednjem predavanju je dr. Peter Darby strnil nekaj misli in ugotovitev o ekonomskih možnostih pridelave kultivarjev hmelja, prirejenih za nizke žičnice. Kot sem omenil že v uvodu, so angleški raziskovalci dosegli zavidljive uspehe na tem področju in to predvsem z drugačnim pristopom k reševanju problemov kot ostali svet. Že takoj na začetku so ugotovili, da s konvencionalnimi sortami in le spreminjanjem tehnike pridelave ni moč doseči zadovoljivih rezultatov. Leta 1977 so v žlahtniteljski projekt vključili smer žlahtnjenja varietet s primernimi agronomskimi in pivovarskimi karakteristikami za pridelavo na nizki opori. Že na samem začetku so veliko pozornosti posvetili tudi ekonomskemu potencialu pridelave. Vzporedno z žlahtnjenjem so pričeli tudi z razvijanjem potrebne opreme, ki jo zahteva pridelava hmelja na nizki opori. V letu 1977 so iz genotipa 14/74/209 izbrali nizkorastle rastline, jih razmnožili in posadili v nizko oporo na razdaljo 45 oziroma 90 cm. V prvih poskusih so imele žičnice višine 2 m. Vodila so pritrjeni v intervalu 22 cm med dve jekleni vrvi, od katerih je bila ena pritrjena na vrhu žičnice, druga pa 10 cm nad zemljo. Poskus so v letu 1981 obirali ročno, kar je omogočilo, da so obrali vse storžke. Pridelek je bil okoli 43 Ztr./ha, in to kljub temu, da se je pokazalo, da je omenjena medrastlinska razdalja za nekatere odbrane rastline premajhna. Podroben pregled rezultatov je pokazal, da bi se dalo pridelovati hmelj na nizki opori z zadovoljivo ekonomiko, zato so sprejeli odločitev, da bodo programu žlahtnjenja za nizko oporo dali najvišjo možno prioriteto. Analiza habitusov izbranih križancev iz leta 1982 je pokazala, da je za izbiro najprimernejših križancev potrebno upoštevati več dejavnikov, in sicer nizko rast, kratko razdaljo med nodiji in kratke, gosto zraščene stranske poganjke. Na osnovi teh spoznanj in rezultatov križanj so odbrali šest različnih genotipov in zastavili več poskusov. Višina žičnice je bila še vedno 2 m, na osnovi stroja za obiranje grozdja pa so razvili obiralec. Povprečni pridelek je bil 25.9 Ztr na hektar. Prvi rezultati so pokazali, da bi se s tem genetskim materialom dalo doseči zadovoljive rezultate v primerjavi s konvencionalno pridelavo. Toda v naslednjih letih so rastline postale bujnejše in pridelek je začel padati. Pokazalo se je, da so dvometrske žičnice prenziske. Konstruktorji strojev in statiki so predlagali za optimalno višino žičnice 2.4 m. Ker pri tej višini žičnice s tal ni več

mogoče obešati vodil, so se odločili, da vodila zamenjajo z mrežasto oporo. Kot najbolj ekonomsko upravičena in tehnično uporabna se je izkazala mrežasta opora iz umetne snovi s kvadrati velikosti 13 cm.

Na osnovi nadaljnega križanja in opravljenih poskusov so odbrali 45 križancev in jih posadili na večje površine v žičnico višine 2,4, na razdaljo 45 cm, medvrstna razdalja pa je bila 2,5 m. Iz vsake rastline so napeljali na tri sosednje vertikalne vrvice mreže nekaj poganjkov. Večina teh genotipov je dala pri tej tehnologiji večje pridelke od 30 Ztr/ha. Toda le trije so bili sprejemljivi tudi glede odpornosti na bolezni in škodljivce, vsebnosti alfa kislin in eteričnih olj ter pivovarske vrednosti. Po pridobitvi žlahtniteljskih pravic v EU so dali sorte first gold, herold in pioneer na razpolago in v pridelavo članom Nacionalnega hmeljarskega združenja (National Hop Association). Do sedaj doseženi povprečni komercialni pridelek s kultivarjem first gold je z okoli 39.8 Ztr/ha, v primerjavi s povprečnim pridelkom v Angliji doseženim s konvencionalnim načinom pridelave, ki je 30 Ztr/ha, večji. Dosedanja praksa je glede komercialnih učinkov, prednosti ter pomanjkljivosti novega načina pridelovanja, pokazala naslednje: poenostavitev sistema žičnice kljub gostejši saditvi pomeni 23 %-ni prihranek postavitve nasada, stroški pridelave pa so za cca. 46 % nižji v primerjavi s konvencionalno pridelavo. Večina prihrankov gre na

račun povečanja mehaniziranosti spravila pridelka in s tem povezanim zmanjšanjem števila sezonskih delavcev. Prav tako nizke žičnice zagotavljajo okolju prijaznejšo pridelavo, saj med škropljenjem lažje nadzorujemo potek dela, večkrat lahko škropimo z manjšimi odmerki, dana pa je tudi večja možnost za razvoj biološkega varstva hmeljišč. Poleg ostalega je smiselno še opozoriti, da nizke žičnice niso tako podvržene nujnosti urejenih kompleksov. Tako pridobimo veliko večje možnosti za obrat različnih pridelkov na posameznih površinah, s tem pa tudi veliko več deviške zemlje za nove nasade hmelja.

Gledano kot celota, bo pridelek na nizki opori nekaj nižji kot na konvencionalni. Toda če vzamemo v obzir vse stroške, lahko ugotovimo, da je ciljni pridelek, ki bi pomenil zadovoljiv ekonomski rezultat, okoli 25 Ztr./ha. Seveda pa bo potrebno vložiti še veliko naporov v študij minimiziranja stroškov pridelave in hkratno maksimiziranje pridelka. To še posebej velja za študij gnojenja, časa rezi oziroma odganjanja poganjkov, gostote sajenja in konstrukcije žičnic ter strojne opreme.

(NADALJEVANJE V PRIHODNJI ŠTEVILKI !)

Mag. Iztok Košir

Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec

NA GALLIMARKTU V MAINBURGU IN ŠE MALO NAOKROG

Sejem Gallimarkt ima že prek šeststoletno tradicijo. Je najiminenitnejša prireditel na območju Hallertaua in pomembnejša strokovna prireditel širšega območja. Prirejajo ga ob koncu drugega tedna v oktobru. V davni preteklosti so na sejmu tržili predvsem žita in izdelke obrti, kar je gosposki prinašalo dohodek po takratnih običajnih merilih v obliki taks, ki se v zadnjem času vse bolj uveljavljajo tudi pri nas. Tradicionalnost sejma obvezuje prireditelje, da obiskovalcem ponudijo vsako leto kaj novega, lepega, zanimivega, posebnega, da naredijo ta ljudski praznik še bolj mikaven za številne obiskovalce od blizu in daleč. V novejšem času je sejem specializiran za stroje in opremo za hmeljarstvo, se pa vedno bolj odpira tudi drugim vejam kmetijstva oziroma gospodarstva. Vzrok za to je tudi kriza v hmeljarstvu, ki je prizadela vse, ki jim je pridelava hmelja prinašala

Foto: M. Veronek

Prebiralna valjčna miza GRILLMAIER se je najbolj približala željeni, saj poleg prebiranja obere še krajše panoge, ki jih je izpusil avtomatski obiralnik, kar je na shemi nazorno prikazano.

dohodek.

Sejem in sejemske prireditve trajajo od petka do ponedeljka, ki je še prazničen dan. Obiskovalci so si letos lahko ogledali izložbo novih knjig, narodopisni muzej, razstavo sakralne umetnosti, razstavo umetnin partnerskega japonskega mesta Moriya, gasilci Mainburga pa so imeli dan odprtih vrat. Razkazovali so opremo za gašenje požarov in reševanje v nesrečah, pri čemer so posebej poudarjali svojo udarnost. Sejem spremlja tradicionalna razstava perutinarstva, vendar na drugem mestu. V mestu so odprte vse trgovine. Le - te dopolnjuje 700 metrov stojnic potujočih trgovcev. Nakupovalna vnema obiskovalcev iz Slovenije je v primerjavi s kakšnim desetletjem nazaj močno popustila, oziroma je praktično zanemarljiva. Njihovo zanimanje je bolj orientirano na sejmišče in spremljajoče dejavnosti. Ogled sejma pa je tudi priložnost za

srečanja z znanci in prijatelji. Za utrjevanje znanstev pa sta na sejmišču dva velika šotora, kjer smo Slovenci prepoznavni ne samo po veseli naravi, ampak tudi po praznjenju vrčev s pivom, kjer smo, ocenjujem, tudi konkurenčni konkurenčnim pridelovalcem kakovostnega hmelja. Ugodneje bi bilo obratno.

Slovenski hmeljarji so sejem Gallimarkt odkrili sorazmerno pozno, pred približno 17 leti. Bežen ogled sejma pogosto ne zadovolji površnega obiskovalca, saj se dosežki razvoja že nekaj časa izražajo bolj v dopolnitvah in finesah, kot pa v novih stvaritvah. Ogled sejma pa so vedno povezovali z navezavo strokovnih stikov, bodisi načrtovano ali priložnostno z ogledi specializiranih kmetij, izdelovalcev hmeljarske in kmetijske opreme in trgovci ter posredniki rabljene opreme, kajti za novo ni bilo dovolj denarja, saj je naš hmeljar za svoj hmelj iztržil manj kot npr. nemški, kar se mu in se mu bo še dolgo otepalo. Vsekakor je ogled sejma priložnost za izbiro opreme, pogosto pa samo za nabiranje idej in nabavo rezervnih delov. Žal!

Letošnji Gallimarkt sem si ogledal v skupini naprednih hmeljarjev iz Drešinje vasi, ki so med seboj dobro povezani in se posamezno znajo odpovedati majhnim trenutnim koristim in v korist večjim skupnim, nekako po še veljavnem starem pregovoru: »kar daš čez okno ven, ti pride nazaj skozi vrata«. Poleg sejma smo si ogledali še večjo čisto hmeljarsko kmetijo, ki prideluje samo hmelj, vzgojo brezvirusnih sadik A certifikata na splošni vrtnariji, obiskali pa smo tudi servisno delavnico in korektnega trgovca s kmetijskimi stroji, opremo ter rezervnimi deli za tehniko v hmeljarstvu, g. Tonija Ehrenstrasserja, pri katerem je bilo sklenjenih nekaj poslov skromnega obsega. Pa vendar. Če že ne teče, pa vsaj kaplja. Kapljalo ali morda tudi teklo mu bo tudi v prihodnje, saj bi se pri nas težko kdo preživljal z izdelavo strojev in opreme za hmeljarstvo iz že omenjenih razlogov (denar) in izdelave po skromnih naročilih.

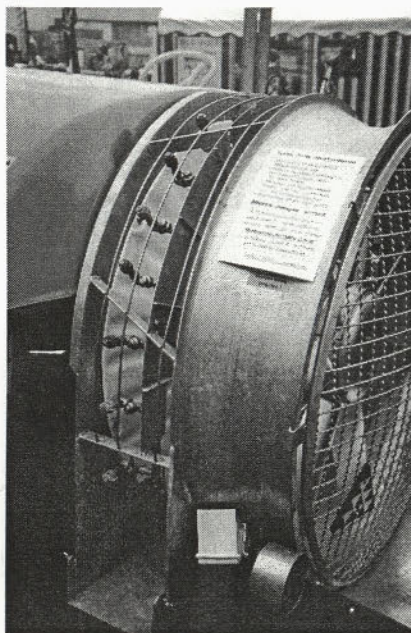

Foto: M. Veronek

Pršilniki MYERS se hvalijo s posebnimi turbo injektorskimi dizami, ki med drugim, zmanjšajo tudi odnašanje - izgube škropiva. pomembna pridobitev.

Foto: M. Veronek

Večji horizontalni obiralni stroji za izkušene hmeljarje v Nemčiji niso privlačni.

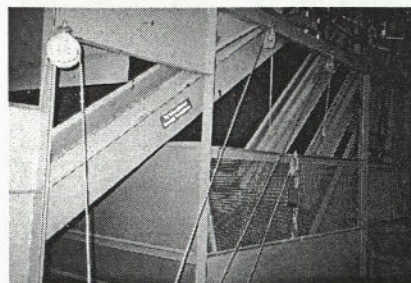

Foto: M. Veronek

Najnovejši Wolfov vertikalni obiralni stroj obelodanjen v Nemčiji za obiranje 1998, ima vgrajenih nekaj novih in nekaj starih, dobrih tehničnih rešitev, ki povečujejo učinek in kakovost obiranja. Z dograjevanjem je možno kapaciteto stroja povečati. Pozornost velja položnem traku na čistilniku, ki je zelo učinkovit.

Zanimivosti na sejmu je bilo kar precej, letošnjega pa bo trajno zabeležila, če se bo obnesla, nova naprava za obešanje in fiksiranje vodil v tla. Ob napravi je bila prikazana tudi žica iz plastike, monofil s trdim jedrom, premera 1,3 mm in z nosilnostjo 370 njutnov na kvadratni milimeter oziroma obremenitvijo cca 50 kg do porušitve. Odporna je na številne pregibe in UV žarke, v zemlji pa razpade v petih letih. Napravo za napeljavo vodil je iznajditelj razvijal 4 leta. Pripne se na vilice - čeljust sprednjega nakladalca traktorja. Naprava je visoka približno 6 m in je bolj podobna kakšnemu antenskemu stebru, kot za hmeljarje morda veliki iznajdbi. Med slovenskimi hmeljarji je nekoč vladalo prepričanje, ko so sami poskušali ustvariti takšen izum, da bo tisti, ki mu bo to uspelo, obogatel. Najbrž pa to za sedanji čas krize ne velja, saj so le redki, ki še v hmeljarsko proizvodnjo kaj investirajo, naprava pa bo stala okrog 50 - 55000 DEM. Naprava zmora napeljati 700 vodil v uri in jih tudi fiksirati v tla. Plastično vodilo odzema iz klopke in ga odreže na potrebno dolžino. Na vrh žičnice ga podaja neskončna veriga. Prijemalo prepogne konec vodila preko nosilne žice žičnice in konec spne z vodilom s sponko pod nosilno žico žičnice. Vodila lahko napeljuje navpično, poševno naprej, nazaj ali na stran. Za sledenje nosilne žice po širini in višini ima 3 senzorje. Vodila veže na poljubno razdaljo, vendar se izogne prečnih vrvi žičnice in bližnje vodilo poveže po prečkanju. Vodilo zabode v zemljo hidravlični pikač. podoben našim ročnim. Izumitelj namerava napravo predstaviti pri delu in povabiti zainteresirane tudi od drugod, če bodo dopuščale vremenske in morda tudi druge razmere.

Po ogledu sejma smo obiskali kmetijo, ki prideluje hmelj na 30 ha in povečuje površino še za 5 ha. V lanskem letu je lastnik investiral v linijo za spravilo hmelja 600.000 DEM. Nabavil je najnovejši obiralni stroj Wolf s kapaciteto 700 rastlin na uro, ki se mu lahko z dograditvijo še enega dela

čistilnika poveča kapaciteta na 1000 rastlin/uro, sušilnico 54 m² napravo za dovlaževanje in generator toka za celotno postrojenje. Sušilnica srka zrak preko in od generatorja (hlajenje) topel zrak, s čemer prihrani pri vsakih posušeni 50 kg hmelja, 2 litra kurilnega olja. Strojno lopo je dogradil tako, da ima možnost povečati strojne kapacitete. Stiskalnice za evro bale uporabljajo že tri leta. Je mnenja, da bodo v prihodnje uspevali le tisti pretežno čisti hmeljarji, ki bodo izkoristili vsako priložnost za zmanjševanje stroškov in iskali dodatne vire dohodkov, na katere pa je treba misliti neprenehoma. Ocenjuje, da bo po preteku 5-10 let propadlo oziroma moralo nehati hmeljariti veliko manjših hmeljarjev, ki bodo obdelovali manj kot 10 ha hmeljišč. Kot dodatni zaslužek je omenil izdelovanje vencev iz hmelja in da denar prinašajo le nove ideje.

Foto: M. Veronek

Hmeljarji iz Drešinja vasi ob gredah brezvirusnih sadik hmelja v vrtnariji Geisenfeloh. Na desni strani oskrbnik vrtnarije, ki prideluje kvalitetne sadike po naročilu. Pri naročilu nad 2000 sadik je cena za sadiko nižja za 0,2 marke. Največ naročil je za grenčične sorte.

Foto: M. Veronek

Franci Gajšek iz Drešinja vasi je hotel pokazati, kako vzorno so obdelana hmeljišča predanih hmeljarjev v Nemčiji in ugotavljal, da nam naša, močno zaplevljena, v jesenskem času res ne morejo biti v ponos.

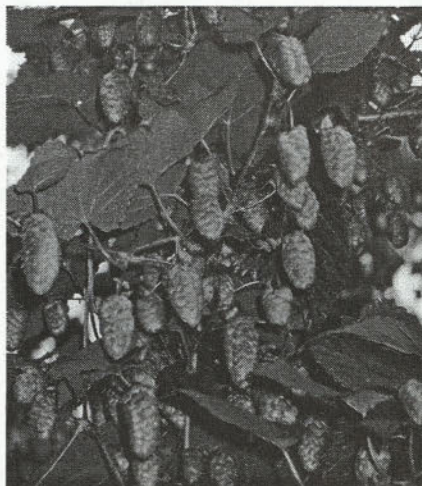

Foto: M. Veronek

Sorta taurus z visokim odstotkom alfe in njej podobne prinašajo hmeljarjem dobro, posledično pa tudi zlo. Toda napredka med naprednimi ni mogoče zaustaviti.

nas pa uzakonjajo kompostiranje, ki ga ne izvaja nihče, tudi uradna stroka ne, saj bi le - to samo povečalo stroške in slabo vplivalo na okolje. V Nemčiji imajo predpis, da se izcedek iz hmeljevine ali silaže ne sme prosto iztekati v zemljo, pri nas pa ravno obratno. Sicer pa se tudi nemški hmeljarji jezijo na predpise, ki jim na kratko rečejo »birokracija«, pa naj gre za varstvo okolja ali pa za uveljavljanje raznih regresov, dobivanja nepovratnih sredstev (20 % za trajne investicije) in podobnega. Jezijo se predvsem zato, ker jim to vzame veliko časa, kmetijo pa obdelujejo sami. Ob našem obisku sta gospodar in sin gradila ca 2 ha veliko žičnico. Pri ceni hmelja okrog 8 DEM bi se dalo lepo gospodariti, pravi, pa tudi na novo investirati. V proizvodnjo investira zato, da bi sinu - nasledniku zagotovil prihodnost brez tekanja za službami.

Z delom njihovega inštituta in svetovalne službe je zadovoljen. Pripombo je imel na firmo Wolf, ki mu je dobavila opremo za spravilo pridelka, potem pa jih je bilo težko dobiti za odpravo manjših pomanjkljivosti. Podobno je bilo tudi na inštitutu v Žalcu, ko smo čakali na zamenjavo neustreznega elektromotorja na novem obiralnem stroju en teden, pri zagonu stroja pa tudi niso bila dana navodila za optimalno nastavitev obiralnega stroja, zaradi česar je nastala precejšnja škoda. O večjih horizontalnih obiralnih strojih ima slabo mnenje in meni, da za večje pridelovalce niso rešitev. Je napreden in predan hmeljar, kar kaže tudi njegova lepo urejena kmetija, in ker sodi, da morajo hmeljarji tudi z njimi vedno in vsepovsod opozarjati nase. Tako je npr. ob tabli za označitev kraja posadil hmelj in ga ovil okrog nje. Lepo in poceni.

Pridelava brez virusnih sadik hmelja je v Nemčiji prepuščena vrtnarijam. Stroka skrbi le za to, kaj se bo razmnoževalo in sadilo in za zadostno število matičnih rastlin (izvirnega sadilnega materiala) in kontrolo zdravstvenega stanja. V razmnoževanju imajo pretežno novejšje grenčične sorte, npr. sorto taurus, ki ima letos okrog 17% alfa

kislin, magnum, ki je letos z vsebnostjo alfa kislin nekoliko podpovprečen in druge ter tradicionalne domače sorte. Tudi neperspektivno sorto hersbruecker držijo še s stimulativnimi ukrepi v pridelavi. Kaj se ve, kdaj pride kaj še prav. Večja bujnost novjših rodovitnejših sort se izraža tudi v večji bujnosti vzgojenih sadik, ki jih naše, kljub dobri oskrbi, ne dosejajo.

Naš zadnji postanek v Nemčiji je bil pri trgovcu in serviserju Ehrenstrasser. Kriza s hmeljem je prizadela tudi to dejavnost. Manjše kmetije opuščajo gospodarjenje in zaradi tega je tudi povpraševanje po novih ali rabljenih strojih (slednji še držijo ceno), kakor tudi po rezervnih delih in popravilih, vse manjše. To bi lahko bilo tudi opozorilo našim kmetovalcem, posebno hmeljarjem, saj bo ta val

Foto: M. Veronek

Naprava za strojno, avtomatično napeljavo vodil, kaže največ upanja od dosedaj znanih poizkusov strojne napeljave vodil. Če se bo obnesla, bo to velika pridobitev za hmeljarje.

slej ko prej pljusknil tudi k nam.

Opaziti je bilo, da se naši hmeljarji vedno resneje ukvarjajo z mislijo na prihodnost, ki pa bo v večji meri odvisna od nadgradnje, od njih samih pa, koliko bodo zmogli in znali ponujeno izkoristiti oziroma obrniti v svojo korist. Pri nas je za oboje dela dovolj, za vse naše obiskovalce sejma pa bo koristna tudi ugotovitev, da nemški hmeljarji veliko delajo, stroka in vzporedne inštitucije pa skrbijo, da so vedno v ospredju dogajanj. Nekaj spodbud o višjih cenah hmelja za prihodnje je bilo že slišati. Malo več optimizma bo poživilo začetek nove sezone, ta pa bo posebno savinjskim hmeljarjem še kako potreben.

M. Veronek

POMEN KEMIČNE ANALIZE TAL IN OSNOVNI NAPOTKI ZA VZORČENJE

1. POMEN KEMIČNE ANALIZE

Velike in kakovostne pridelke lahko pričakujemo le takrat, ko so rastline tudi primerno prehranjene. Ustrezna prehrana je glavni namen gnojenja. Večkrat se premalo zavedamo pomembnosti gnojenja ter obsežnosti tega posega, zato gnojimo po občutku z nič ali pa z le malo pozornosti do rastlin. Gnojenje rastlin je zahteven in kompleksen ukrep, ki je fiziološko in pedološko pogojen.

Za ustrezno gnojenje moramo poznati poglobitve značilnosti prehrane rastlin in s tem v zvezi tudi potrebe rastlin po hranilih, nujno pa je poznati tudi vrste in količine gnojil, ki so na razpolago. Za rast in razvoj rastlin so nujna tako glavna rastlinska hranila ali makrohranila, torej tista, ki jih rastline potrebujejo sorazmerno veliko (dušik, fosfor, kalij, kalcij, magnezij in žveplo) kot sledovna hranila ali mikrohranila, to je tista, ki jih rastline potrebujejo zelo malo (bor, mangan, baker, cink, molibden in železo). Vsa naštetna hranila so potrebna za rast in razvoj rastlin in prav je, da vemo v kakšnih količinah so na razpolago rastlini.

Hranila v tleh so lahko prisotna kot fiksirana in rastlinam nedostopna, kot sorptivno vezana na površini talnih delcev in rastlini posredno dostopna ali v obliki prostih ionov v talni raztopini, ki so rastlinam direktno dostopni. Dostopnost hranil v tleh zavisi od koncentracije ionov v talni raztopini, puferne sposobnosti tal, prisotnosti kisika, vlažnosti tal, aktivnosti mikroorganizmov in razširjenosti

korenin v tleh. Sprejem hranil omogoča ionska zamenjava, ki je zasnovana na fizikalnih in kemijskih lastnostih tal. Večino hranil sprejemajo rastline v ionski obliki iz talne raztopine preko korenin, zato je za ustrezno prehrano potrebno ugotoviti količine rastlini dostopnih hranil iz tal. Te količine določimo najhitreje in najceneje ter običajno tudi dovolj zanesljivo s kemično analizo tal. Kemična analiza tal bi naj bila v našem kmetijstvu reden ukrep vsake tri ali štiri leta, saj je strošek analize neprimerljiv s škodo, ki nastopi zaradi neustreznega gnojenja in se odraža neposredno na rastlinah ter posredno na okolju in zdravju ljudi.

Pomembno je ugotoviti količine hranil in razmerja med posameznimi hranili. Pogosto je zaradi neustreznega razmerja hranil oviran ali pospešen sprejem določenega hranila. Tako npr. prevelike količine nekaterih hranil v tleh, zavirajo sprejem drugih hranil (antagonizem). V hmeljiščih pogosto prihaja zaradi prevelikih količin kalija v tleh do zmanjšane sprejema kalcija in magnezija, kljub temu, da je teh hranil v tleh dovolj. Zato je pomembno, da se izogibamo nenačrtnega gnojenja, ki vedno vodi do neuspeha, torej do nezadovoljstva tako rastlin kot pridelovalcev. Gnojimo vedno le na osnovi ugotovljene količine razpoložljivih oziroma dostopnih hranil. Osnova za to je kemična analiza tal, ki jo dopolnjujemo med rastjo še z analizami rastlinskih vzorcev.

2. OSNOVNA PRAVILA VZORČENJA TAL

Pravilno vzorčenje tal je zelo pomembno, saj lahko v nasprotnem primeru dobimo precej zavajajoče rezultate. Vzorce lahko pobere vsak pridelovalec sam, vendar je pomembno, da se drži osnovnih pravil za vzorčenje tal.

2.1. ČAS VZORČENJA

Najbolj primeren čas za odvzem vzorcev je ob koncu rastne dobe oziroma po spravilu pridelkov t. j. v obdobju od jeseni do zgodnje pomladi. Vzorčimo preden tla preorjemo in pognojimo. V letu, ko smo površine gnojili s hlevskim gnojem, praviloma ne jemljemo vzorcev tal.

2.2. ŠTEVILO VZORCEV

Pri odvzemu vzorcev je potrebno upoštevati razliko v teksturi tal. Na izenačenih tleh pobereмо manj vzorcev, na pedološko neizenačenih parcelah pa odvezamemo vzorec ločeno za teksturno lažja in težja tla, torej za vsak tip tal poseben vzorec. S parcele, ki ni večja od 2 ha in je po talnih lastnostih ter načinu izkoriščanja izenačena, vzamemo vzorce tal na približno dvajsetih mestih. Zelo neizenačeni so robovi parcel, zato se teh vedno ogibamo. Ogibamo se tudi mest, kjer so bili kupi hlevskega gnoja ali apna.

2.3. POSTOPKI VZORČENJA

Vzorčimo lahko v smeri diagonale, prečno čez parcelo, povprek po parceli, cik-cak po parceli ali le na testnem mestu (če so tla homogena). V hmeljiščih priporočamo vzorčenje po diagonali ali cik-cak vzorcju, tako da vzorčimo v vrsti in v medvrstnem prostoru. Vzorčke iz vsakega mesta nabiramo v vedro in jih po končanem vzorčenju dobro premešamo ter združimo v en povprečni vzorec, ki naj tehta od 0,5 do 1 kg.

2.4. ORODJE ZA VZORČENJE TAL

Vzorce tal odvezamemo s posebno sondo, svedrom ali pa z ozko vrtno lopato. Z lopato izkopljemo 25-30 cm globoko kvadratno jamo z eno navpično steno iz katere odrežemo od površine do potrebne globine enakomerno plast zemlje.

2.5. GLOBINA VZORČENJA

Globina vzorčenja je odvisna od načina koriščenja površine. Na njivah z enoletnimi posevki jemljemo vzorce do globine oranja (okrog 20 cm), na travnikih do globine 6 cm, v hmeljiščih in sadovnjakih do globine 30 cm, v vinogradih pa do globine 50 cm. Pri obnovi trajnih nasadov naj bodo globine odvzema vzorcev ustrezno večje. Takrat vzorčimo ločeno na dveh globinah t.j. od 0-20 in 20-40 cm v sadovnjakih in hmeljiščih ter od 0-25 in 25-50 cm v vinogradih.

2.6. PRIPRAVA VZORCA ZA LABORATORIJ

Vzorce pakiramo v čiste papirnate, plastične, platnene vrečke ali v kartonske škatle in jih opremimo z osnovnimi podatki :

a) ime in priimek ter točen naslov lastnika z davčno številko

b) ime parcele

c) kultura, ki raste na parceli (v primeru enoletnega posevka ali premene v hmeljišču navedite sedanjo, predhodno in bodočo kulturo)

d) globina odvzema vzorca

e) željene analize

f) posebna zapažanja med rastjo

Tako pripravljen in označen vzorec odpošljemo v najbližji laboratorij. V kolikor ne navedemo posebnih zahtev, opravijo v laboratoriju analizo, ki zajema kislost tal oziroma določanje pH- vrednosti ter podatke o količini rastlinam dostopnega fosforja in kalija. Številčnim rezultatom je običajno dodan tudi komentar z nasvetom za gnojenje.

Kemične analize tal opravljamo tudi na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo v Žalcu in za vsa navodila in nasvete smo vam z veseljem na razpolago. Za hmeljišča so osnovne kemične analize tal (pH, P2O5 in K2O) zastoj, za vse ostale površine pa je trenutna cena tovrstne analize 2328,00 SIT.

Torej, ne pozabite : sedaj je pravi čas za odvzem vzorcev tal za kemično analizo, da ne bodo rastline v prihodnjem letu lačne. Še posebej pozivamo vse hmeljarje, naj redno vzorčijo tla in gnojijo le na osnovi kemičnih analiz tal, saj se v premnogih hmeljiščih že kažejo znaki neustrezne založenosti tal s hranili !

Dr. Dušica Majer

HMELJARJI !

Tudi lefos je ponovno možno nabaviti vrvico za hmelj pod zelo ugodnimi pogoji na Hmezad Export Import !

Informacije in informativna naročila na telefon: 063 / 715-230 ali Faks: 063 / 715-181 SE PRIPOROČAMO !

STROKOVNA EKSKURZIJA HMELJARJEV NA BAVARSKO

Lani, v mesecu novembru smo na Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo organizirali 4. hmeljarsko šolo. V programu smo imeli tudi ogled vsakoletnega sejma hmeljarske mehanizacije v Mainburgu ter ogled hmeljarskega inštituta v Hüllu. Zaradi sejma, ki je v začetku oktobra, smo ta del programa lahko izpeljali šele letos.

Veseli smo, da je bil kljub kratkemu roku za prijavo, interes za udeležbo ekskurzije velik in se je je udeležila tudi večina slušateljev lanske hmeljarske šole.

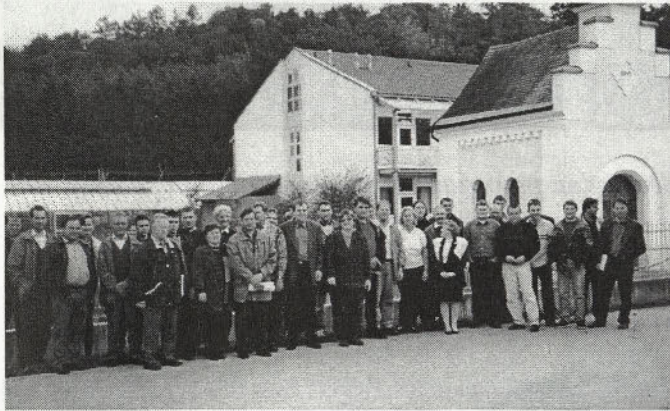

Foto: I. Friškovec

Udeleženci ekskurzije pred inštitutom v Hüllu

Prvi dan ekskurzije smo si ogledali sejem hmeljarske mehanizacije - Gallimarkt v Mainburgu. Sejem ima že prek šeststoletno tradicijo. Nekoč so na njem tržili žito ter izdelke obrti, sedaj pa je na sejmu razstavljeni predvsem hmeljarska tehnika. Letos pa nas je najbolj prevzel prototip stroja za napeljevanje vrvice v hmeljiščih. Naprava v enem hodu vrvice obesi, odreže ter zabode. Proizvajalec obljublja praktično demonstracijo v zimskih mesecih.

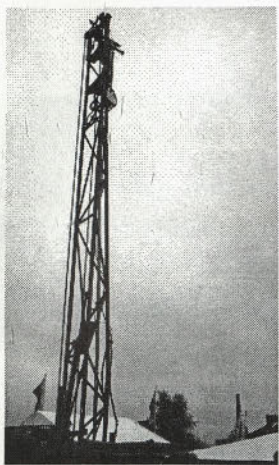

Foto: I. Friškovec

Prototip stroja za napeljavo vrvice

Drugi dan nas je pot vodila na hmeljarski inštitut v Hüll. Tu nas je sprejel direktor gospod Bernhard Engelhard, ki nam je naprej predstavil njihov inštitut ter nas seznanil z njihovim delom. Spregovoril je tudi o nam zanimivih nemških sortah - 'magnumu' in 'taurusu'. Razkazal nam

Foto: I. Friškovec

Udeleženci ekskurzije so z zanimanjem prisluhnili besedam direktorja hmeljarskega inštituta v Hüllu ter si ogledali njihove delovne prostore

je še laboratorije, rastlinjake, obiralni stroj, sušilnico ter poskusna polja.

Po ogledu inštituta smo pot nadaljevali še v Geisenfeld v tovarno Wolf. Tudi tu so nas lepo sprejeli ter nam razkazali njihove proizvodne prostore. Na žalost nismo videli izdelave hmeljarske opreme, ker so naročila majhna in tako hmeljarsko opremo izdelujejo le v zimskih mesecih po predhodnem naročilu.

Menim, da je ekskurzija uspela in smo udeleženci izvedeli in videli marsikaj zanimivega pa tudi novega. Zahvaljujem se Hmezad Export - Importu ter Inštitutu za hmeljarstvo in pivovarstvo Žalec, ki sta pokrila stroške prevoza, gospe Miri Petre za pomoč pri organizaciji ter vsem udeležencem, ki so na tak ali drugačen način sponzorirali naše želodčke.

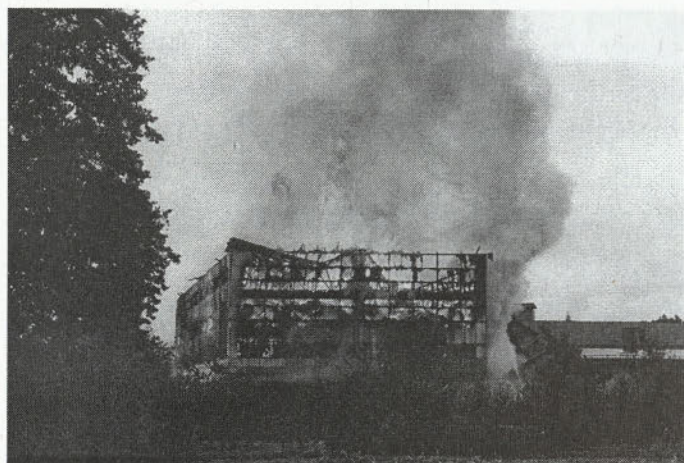
Irena Friškovec

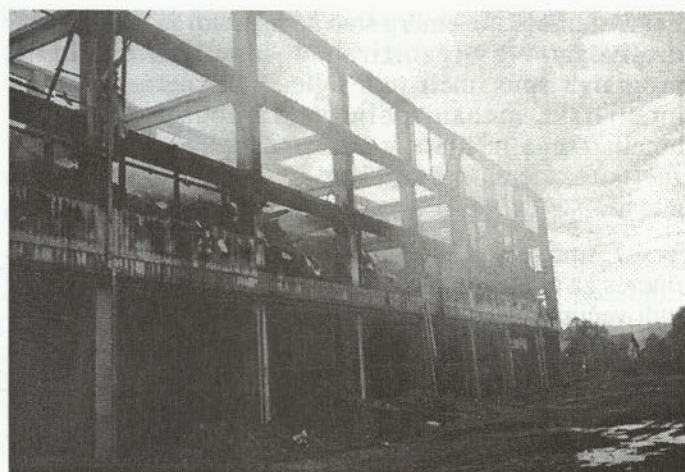
Foto: I. Friškovec

Tudi postanki ob poti po deželi Hallertau so bili delovni

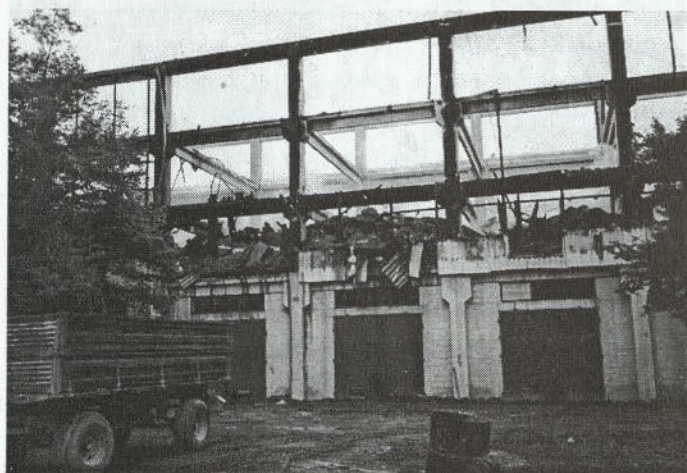
IN MEMORIAM

4. oktobra 1999 je zagorelo v skladišču hmelja v Šempetru.

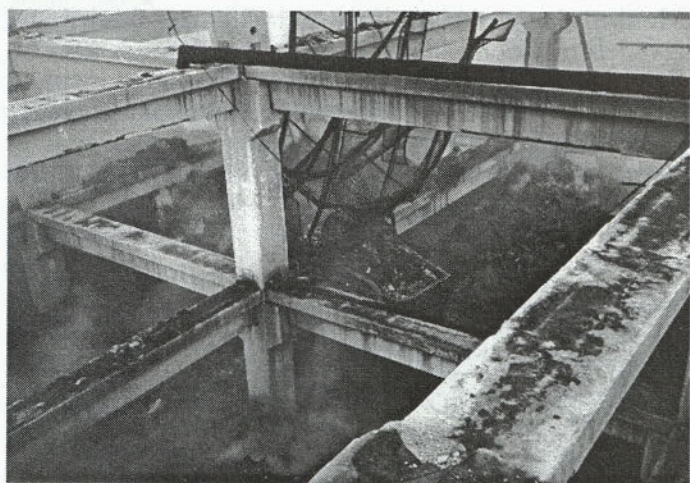
Tretji dan po požaru je še vedno tlelo in se kadilo.

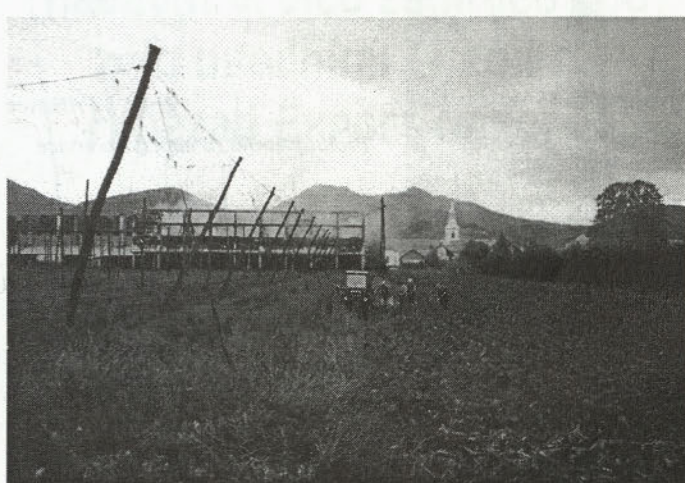
Pogled na uničen hmelj je bil pretresljiv.

Še pred kratkim zelo dobro skladišče, je bilo le še ogrodje.

Vročina je dvigalo čisto zveržila.

Proti cerkvi sv. Petra in še naprej po dolini se je več dni širil vonj po ožganem hmelju.

Tekst in foto: M. Zupančič

agro PROGRAM svetuje:

Za sajenje in podsajanje
hmeljnih sadik uporabite

HUMOVIT
hmeljarski

vsaj **1 l / sadiko**

Omogoča dobro ukoreninjenje in
harmonično
rast mlade hmeljne rastline.

Telefon: 063/ 33-112
Fax: 063/ 34-640 GSM: 041/ 674-315

Naj vam to leto prišteva
srečo k sreči,
zdravje k zdravju,
veselje k veselju,
k zlatniku zlatnik,
še raje pa dva !

**Zdravja, sreče in veselja v
novem letu 2000 vsem,
kmetovalcem-hmeljarjem v
naši dolini pa uspešen prehod v
novo tisočletje ter obilo s
hmeljem bogatih letin**

vam vsem želita

*hmeljski starešina Ivan POVŠE in
njegova spremljevalka Petra ZAJC.*

**LEPE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO 2000 ŽELI VSEM
HMEJARJEM INŠTITUT ZA
HMEJARSTVO IN
PIVOVARSTVO ŽALEC**

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN
SREČNO, USPEŠNO TER ZDRAVO
2000
VAM ŽELI
HMEZAD EXPORT-IMPORT ŽALEC**

**KONZORCIJ vseh Kmetijskih
zadrug Savinjske doline,
Hmezad Export-Import in
Inštitut za hmeljarstvo in
pivovarstvo Žalec**

**želi vsem hmeljarjem,
zadružnikom, poslovnim
partnerjem in krajanom**

lepe praznične dni ter

**SREČNO, ZDRAVO IN
USPEŠNO
NOVO LETO 2000**